

Navazující magisterský studijní program „Veřejná správa“

Zkušební okruhy pro státní závěrečnou zkoušku v akademickém roce 2011/2012

Povinný předmět: Evropské právo a základy veřejné moci

1. Pojem moderního státu jako předpokladu pro oddělení soukromé a veřejné moci. Základní znaky moderního státu. Vliv EU na povahu moderního státu. Nadstátní povaha EU.
2. Veřejné a soukromé právo – základní teorie pro odlišení. Význam rozlišení z hlediska kompetencí orgánů veřejné moci.
3. Základní rysy území státu z hlediska organizace státní moci. Unitární forma ČR a její zakotvení. Ústavní základy území ČR a její státní hranice. Vliv členství v EU na právní režim státních hranic
4. Členění území ČR – samosprávné a správní. Význam pro výkon veřejné moci. Právní úprava v ústavních a obyčejných zákonech. Území ČR z hlediska důsledků členství v EU (pohyb zboží, kapitálu, služeb, osob, hospodářská unie, justiční spolupráce)
5. Pojem veřejné moci – obecně, v právních předpisech (např. Ústava, Listina, SprŘ, ZÚS) a v judikatuře Ústavního soudu. Konkretizace znaků veřejné moci v ústavním pořádku. Vliv EU na výkon veřejné moci v ČR (přenos pravomocí)
6. Státní moc ČR a ústavní vyjádření znaků územní svrchovanosti, personální a územní výsosti, princip ochrany a univerzality. Mocenský monopol po vstupu do EU. Ukončení, popř. sistace v členství EU
7. Výkon státní a veřejné moci podle Ústavy. Přímá, polopřímá a zastupitelská demokracie v ČR (volby, zákon o místním referendu, zákon o krajském referendu). Referendum o přistoupení ČR k EU podle úst. zákona č. 515/2002 Sb. Demokratický deficit EU.
8. Dělbá státní moci v ústavním právu ČR. Charakteristika jednotlivých větví státní moci (materiální, formální, subjektivní a právní kritérium). Organizační struktura EU z hlediska systémového (dělba pravomocí, vztahy mezi jednotlivými orgány). Pojem institucionální rovnováhy orgánů EU
9. Role veřejné správy v ústavní koncepci dělby moci v ČR. Pojem vládní a výkonné moci, zvláštnosti samosprávy (zvláštnosti a možnosti soudní kontroly).
10. Ústavní pojetí státního orgánu. Složky právního statusu. Pravomoc, působnost, kompetence státního orgánu. Řešení kompetenčních sporů v rámci státu a jednotlivých větví moci a jejich právní úprava. Problém „přenášení“ kompetencí na EU. Zásady svěřených pravomocí EU, subsidiarity a proporcionality
11. Forma vlády v ČR. Jednotlivé znaky a složky. Nositel moci. Forma výkonu moci. Vznik orgánů veřejné moci a jejich vzájemné vztahy.
12. Postavení Parlamentu a jeho vztahy k jiným státním orgánům, zejména orgánům veřejné správy. Charakteristika Evropského parlamentu
13. Význam zákonodárné činnosti Parlamentu pro fungování větví veřejné moci. Pojem primárního práva EU. Sekundární právo EU – metoda nařízení a směrnice.

14. Prezident a veřejná moc v ČR. Postavení a kompetence. Problém postavení prezidenta jako orgánu výkonné moci. Charakteristika Evropské rady a postavení jejího předsedy
15. Vláda jako vrcholný orgán výkonné moci. Ústavní postavení. Vztahy k jiným orgánům veřejné moci. Charakteristika Rady EU a Komise EU.
16. Právní status ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. Kompetenční zákon (č. 2/1969 Sb., úpl. znění).
17. Pojetí soudní moci v Ústavě ČR. Základní principy organizace a činnosti soudů. Struktura Soudního dvora EU
18. Veřejnoprávní soudnictví – ústavněprávní soudní pravomoc, správněprávní soudní pravomoc. Ústavní vymezení (Ústava a LZPS).
19. Ústavní soud a veřejná moc. Charakteristika postavení Ústavního soudu a jeho vztahů k jiným orgánům veřejné moci. Soudní dvůr EU – charakteristika postavení.
20. Kontrola ústavnosti a právnosti právních předpisů. Způsoby prosazování jednotného výkladu a uplatňování unijního práva, řízení o předběžné otázce. Zkoumání legality aktů orgánů EU
21. Ústavní stížnost a charakteristika pojmu „zásah orgánu veřejné moci“. Stížnost proti zásahu do práva na samosprávu
22. Vztah práva ČR, mezinárodního a unijního práva. Přednost a přímý účinek unijního práva. Pojem vztahové hierarchie a aplikační přednosti
23. Odpovědnost nositelů veřejné moci za její výkon. Formy odpovědnosti u jednotlivých orgánů a jejich funkcionářů. Vynucování práva EU vůči členským státům.
24. Ústavní úprava územní samosprávy. Pojetí. Samospráva jako podstatná náležitost demokratického právního státu.
25. Veřejná moc v mimořádných situacích (úst. zák. o bezpečnosti ČR). Doložka solidarity v právu EU